

Зайцева Д.О., Рябчук І.О., Леонтьєва І.О., Стросько Н.Г.

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МОРСЬКИХ ВИШІВ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

У вітчизняній методиці навчання іноземним мовам постійно здійснюється пошук рішення актуальних проблем навчання студентів вузів морського профілю морській англійській мові. Можна стверджувати, що в останні десятиліття в науковому лінгводидактичному напрямку навчання англійській мові для спеціальних цілей (English for specific purposes) сформувалася окрема самостійна галузь - навчання морській англійській мові.

Однак вважати, що всі проблеми навчання морській англійській мові досліджені повною мірою, не представляється можливим. Залишаються без остаточного рішення часткові проблеми методики навчання морській англійській мові. При цьому багато з них, що знаходяться на поверхні, у цілому розглянуті, хоча й з різним ступенем детальності. Існують об'єктивні труднощі оволодіння комунікативною компетенцією морською англійською мовою, що носять прихований характер. До таких проблем відноситься проблема навчання лексичній компетенції, точніше сказати - неординарному варіанту лексичної компетенції – спеціальній лексичній компетенції, заснованій на володінні спеціальними елементами лексики морської англійської мови – псевдоеквівалентними термінологічними одиницями. Труднощі сприйняття і продукування псевдоеквівалентних термінологічних одиниць полягає в тому, що в морській англійській мові вони мають зовсім інше значення, ніж у загальнолітературній мові, але через подібність за формою з загальноживаними лексичними одиницями терміни часто помилково приймаються за інтернаціоналізми.

Псевдоеквівалентна лексика в методичному аспекті представляє актуальну теоретичну проблему, а в практиці викладання є прихованими труднощами для оволодіння лексичною компетенцією здобувача вищої освіти і труднощами викладання морської англійської з боку педагога.

У статті обґрунтовано пропонуються методичні рішення, спрямовані на удосконалення рівня володіння студентами морської англійської мови, у тому числі скорегований стосовно до навчання спеціальній лексичній компетенції методичний алгоритм презентації псевдоеквівалентних лексичних одиниць. Навчання спеціальній лексичній компетенції на основі псевдоеквівалентної термінології одержало всебічне теоретичне обґрунтування. Запропоновано серії навчальних вправ, які у лінгводидактичних цілях об'єднані у комплекс. Презентація псевдоеквівалентних лексичних одиниць, розподілених на сім тематичних груп, здійснюється у виді тематичних блоків на основі семантичних мереж.

Ключові слова: морська англійська мова, спеціальні лінгвістичні компетенції, псевдоеквівалентна лексика, семантична мережа, термінологічна одиниця, *languagefor specific purposes*.

Постановка проблеми. Підвищення вимог до рівня іншомовної професійної комунікативної компетенції морського фахівця з боку міжнародних регламентуючих організацій зобов'язує виші морського профілю шукати нові шляхи вирішення актуальних

проблем навчання студентів морській англійській мові (МММ). В останні десятиліття в лінгводидактичному напрямку навчання англійській мові для спеціальних цілей (English for specific purposes) сформувалася самостійна галузь – навчання МММ. Однак вважати, що всі проблеми навчання МММ досліджені повною мірою не представляється можливим. Багато часткових проблем методики навчання МММ не вирішена, зокрема, проблема навчання спеціальній лексичній компетенції (СЛК), заснованої на володінні спеціальними елементами лексики МММ – псевдоеквівалентними термінологічними одиницями (ПЕТО). Труднощі сприйняття і продукування ПЕТО полягає в подібності плану вираження (форми) їх план зміст (значення) у МММ та українській мовах не співпадають, через що вони часто помилково приймаються за інтернаціоналізми.

Виникає очевидне протиріччя між реальним рівнем володіння спеціальною лексичною компетенцією студентами морських вишів та умовами їх професійної діяльності – спілкуванню на морському англійському з представниками різних національностей, для яких англійська мова також є нерідною.

Актуальність дослідження обумовлена наступними факторами:

- схованими труднощами оволодіння спеціальною лексичною компетенцією, обумовленими наявністю псевдоеквівалентної лексики в МММ;
- комунікативними невдачами студентів у навчальному і професійному спілкуванні;
- недостатньою ефективністю процесу навчання СЛК, що обумовлене прихованими труднощами у викладанні, викликаними лінгвістичною природою псевдоеквівалентної лексики;
- недостатньою розробленістю в теорії проблем навчання СЛК на матеріалі псевдоеквівалентної термінології;
- відсутністю навчальних вправ інноваційного характеру, однотипністю вправ, які використовуються у практиці навчання СЛК.

Аналіз літературних джерел. Питанню навчання лексичної компетенції в процесі викладання іноземних мов, у тому числі й в умовах вузів морського профілю, присвячено ряд вітчизняних і закордонних досліджень в галузі загальної методики навчання іноземним мовам, а також в галузі методики навчання іноземним мовам для спеціальних цілей (А.Д. Азімова, Є.В. Александрова, Г.А. Краснощекова, І.В. Османова, А.Є. Сіземіна, В.Н. Зикова, А.М. Шамов, М.З.Шишло, V. Echeverrta, G. Godoy, C.Norambuena, L. Gavioli, C. Hudson, M. Ozturk, J. R. Robinson) однак проблеми навчання СЛК як компонентів лексичної компетенції, що здійснюється на основі псевдоеквівалентної морської термінології у даних джерелах в прямій постановці не розглядалися.

Матеріалом для проведення дослідження слугували тексти з англійських журналів спеціалізованої професійної сфери: “Lloyd's Shipping” [1], “Sea Trade” [2], “MER”, “Ocean Voice”, “Lloyd's Register Alert!”, “Port International”, “World Bunkering”, “Sea Technology” [3], “Safety At Sea International”, “Horizon”, “Containerization International” Також у ході дослідження були використані спеціалізовані словники та інша довідкова література наступних видань: “Glossary of Maritime Technology” [4], “Oxford Dictionary of Business English” [5], “Oxford Companion to Ships and the Sea”[6].

Метою статті є розробка методики навчання студентів морських навчальних закладів спеціальної лексичної компетенції на основі псевдоеквівалентних термінологічних одиниць МММ.

Викладення основного матеріалу дослідження. Професійно орієнтоване іншомовне спілкування морських фахівців охоплює не тільки вузькоспеціальну тематику, обмежену професійно-трудовою сферою, але також і соціальну, культурну та адміністративно-правову сфери. Специфіка професійно-орієнтованого іншомовного спілкування полягає в його клішуванні, що підвищує стислість, точність, виразність, стійкість і ситуативну заданість мови. Кліше мають "інформативно-необхідний характер,

стандартизують мовні конструкції та охоплюють основну спеціальну лексику, пов'язану із забезпеченням безпеки морської професії. Будучи "мовою для спеціальних цілей", МАМ представляє собою сферу максимальної концентрації морських термінів, тому важливою умовою ефективної комунікації на морі є вільне володіння термінологічною лексикою.

У зв'язку з цим навчання МАМ, володіння якою є обов'язковим компонентом професійної підготовки студентів морських вишів і основною для здійснення професійної комунікації в мультикультурному середовищі морської галузі, здійснюється з позицій професійно-орієнтованого підходу, при якому всі рішення з добору змісту навчання повинно погоджуватися з професійно орієнтованими комунікативними потребами тих, хто навчається. Тобто необхідно вивчати ті мовні одиниці, використання яких виправдане їх наступним застосуванням у конкретних професійних, ділових, наукових сферах і ситуаціях з урахуванням особливостей професійного мислення, при організації мотиваційно-спонукальної й орієнтовно-дослідницької діяльності.

Спеціальна лексика є змістовним компонентом СЛК, що, представляючи собою інтегративне явище і маючи багаторівневу структуру, включає емпіричні знання про спеціальну лексичну одиницю; навички вживання досліджуваних спеціальних лексичних одиниць у заданому комунікативному контексті; знання про лексичну систему МАМ (форма, структура і значення спеціальної лексичної одиниці); уміння вживати спеціальні лексичні одиниці для рішення різних комунікативних завдань. Високий рівень сформованості СЛК забезпечує вільну та ефективну комунікативну поведінку майбутнього фахівця, його здатність до повноцінного сприйняття і переробки професійної інформації.

При навчанні іншомовній професійній лексиці в морському виші семантичний аспект розглядається нами як ведучий і дозволяє будувати методику навчання СЛК у залежності від труднощів адекватного розуміння англійського морського терміна. Основою методичної типології морської термінології розглядається ступінь збігу значення морського терміна англійської мови зі значенням кореспондуючого терміна в рідній для студента мові.

Труднощі навчання термінології при такому підході залежить від характеру семантичних відповідностей між термінологічними одиницями (ТЕ) двох мов, які варіюються від повної відповідності форми і змісту (абсолютна еквівалентність), наприклад: *ballast* – баласт, *keel* – кіль, *waterline* – ватерлінія, до відсутності будь-якої відповідності (безеквівалентності), наприклад: *channel pilot* – лоцман для проводки судів у протоці Ла-Манш, *blueback* – адміралтейська англійська морська карта із синьою зворотною стороною, що дозволяє розподілити термінологічну лексику на кілька груп за трьома рівнями труднощів засвоєння: низьким, середнім, високим.

Серед морських термінів двох мов, що знаходяться між собою у відносинах часткової відповідності, спостерігається існування пар слів, схожих у плані вираження, але різних або частково неспівпадаючих у плані змісту, наприклад: *evolution* – еволюція; (мор.) маневр; *garage* – гараж; (мор.) розширена ділянка каналу.

Дана група термінів дуже важка для засвоєння і визначена як змістовний компонент спеціальної лексичної компетенції здобувачів вищої освіти морських вишів.

Кількість подібних слів у МАМ невелике (в джерелі [7] подається близько 250 псевдоеквівалентів), однак ціна помилки через те, що одне з них може бути не впізнане в процесі комунікації, висока.

Неправильне трактування команд *Alter course to port!* (Ліво руля!), *Check the cable!* (Затримати якір-ланцюг!) -. *Moog to dolphin!* (Швартуйтеся до причальної тумби!) може бути викликана саме, на перший погляд, знайомими морськими термінами *port*, *cable*, *dolphin*.

Керуючись критерієм градації труднощів у засвоєнні термінологічної лексики, відповідно до якого доборові піддаються псевдоеквівалентні термінологічні одиниці, що

представляють групу лексики високого рівня труднощі у засвоєння, у результаті порівняльного аналізу двомовних і одномовних морських словників зі словниками загальнолітературної лексики методом суцільної вибірки було виділено близько 250 англійських морських термінів, що мають псевдоеквівалентні відповідності в українській мові.

Дана вибірка стала основою навчального словника псевдо еквівалентних термінів для студентів морських вишів. З огляду на критерій адекватності матеріалу сфері комунікації, був сформований спеціалізований корпус автентичних текстів. За допомогою спеціальної інструментальної програми, що дозволяє здійснювати автоматичну вибірку заданих мовних одиниць з електронних текстів, був уточнено контекстуальне оточення обраних ПЕТО, частоту їх вживання у відібраному корпусі текстів, і конкретизоване термінологічне значення окремих лексичних одиниць. Дана інформація дозволяє скорегувати обсяг термінологічного мінімуму для формування СЛК і виробити структуру словникової статті навчального словника псевдоеквівалентних ТО.

Наступний етап у розробці методики навчання СЛК – організація відібраного словника – допускає цілеспрямований підбір до кожної лексичної одиниці необхідного мовного оточення з метою оптимізації процесу його засвоєння.

Відповідно до тематичного принципу організації лексики і принципу рівномірності розподілу слів по темах і ситуаціям, типовим для морських фахівців, відібрані ПЕТО можуть бути розподілені на 7 тематичних груп, які представлені у таблиці 1.

За допомогою спеціальної програми були сформовані частотні списки псевдоеквівалентних термінів для кожної тематичної групи, які дозволили виявити високочастотні ПЕТО, тобто ті, які необхідно засвоїти студентам в першу чергу при формуванні мовних компетенцій, і виключити з термінологічного мінімуму ПЕТО, що мають обмежену кількість вживань або взагалі що не зустрічаються у текстах. Таким чином, обсяг термінологічного мінімуму при навчанні спеціальної лексичної компетенції склав 180 ПЕТО.

Продовження роботи з організації ПЕТО допускає побудову професійно-значимого тезауруса, який засновується на використанні семантичних мереж, що виступають у ролі графічних організаторів. Перевага представлення псевдоеквівалентних ТО за допомогою семантичних мереж полягає в можливості згрупувати їх на основі логіко-семантичних відносин навколо одного ключового поняття, одночасно показавши характер їх зв'язку з загальною лексикою. При організації псевдоеквівалентної термінології немає необхідності представляти повну мережу усіх виділених ПЕТО. Високих результатів навчання можна домогтися, використовуючи зв'язані між собою фрагменти, що ілюструють різницю в семантиці виділених лексичних одиниць, тобто кожна ТО може бути представлена окремим фрагментом семантичної мережі.

Семантичні мережі розглядаються як перспективна форма організації лексичного матеріалу при навчанні МАМ. Даний вид графічних організаторів може застосовуватися як при семантизації нової лексики, так і на етапі узагальнення. Самостійна побудова семантичних мереж може стати результатом пошуку і когнітивної обробки професійної лексики, яка отримується зі словників і текстів морської тематики. [1 -2]

Відібрані і структуровані ПЕТО підлягають освоєнню в результаті цілеспрямованих навчальних дій у рамках створеного комплексу вправ. З урахуванням того, що СЛК, як будь-яка інша компетенція, містить у собі не тільки знання, але навички, уміння, здатність і готовність, реалізовувати її повинен комплекс вправ, спрямований на формування всіх компонентів СЛК.

Навчальний комплекс представлений трьома типами вправ, послідовність виконання яких співвідноситься з рівнями опанування псевдоеквівалентної термінології:

– некомунікативні лексичні вправи співвідносяться з рівнем рецептивного володіння терміном;

– справжні комунікативні лексично спрямовані вправи відповідають творчому етапу оволодіння ПЕТО.

Таблиця 1 – Розподіл псевдоеквівалентних термінологічних одиниць за групами вживаності

Тематична група	Кількість ПЕТО
1. Термінологічна група, що позначає об'єкти судноплавства та судноводіння, наприклад, <i>racket</i> – поштове судно; <i>assembly</i> – секція корпусу судна; <i>airport</i> – ілюмінатор.	100 ПЕТО
2. Термінологічна група, що позначає способи судноводіння, дії та операції, пов'язані з судноводінням, наприклад, <i>arrest</i> – гальмування; <i>club</i> – дрейф за течією з відданим якорем, <i>evolution</i> – маневр.	37 ПЕТО
3. Термінологічна група, що позначає природні явища та технічні засоби, пов'язані з судноводінням, наприклад, <i>maestro</i> – північно-західний вітер; <i>race</i> – проточний канал; <i>dolphin</i> – причальна тумба.	29 ПЕТО
4. Термінологічна група, що позначає морські професії, наприклад, <i>master</i> - капітан; <i>pilot</i> – лоцман; <i>rating</i> – матрос.	19 ПЕТО
5. Термінологічна група, що позначає просторові поняття, наприклад, <i>bank</i> – мілина; <i>depression</i> – впадина; <i>province</i> – відмінна ділянка морського дна.	20 ПЕТО
6. Термінологічна група, що позначає показники, величини та одиниці виміру, які використовуються в судноводінні, наприклад, <i>aspect</i> – курсовий кут; <i>cable</i> – кабельтов; <i>revolution</i> – оборот.	20 ПЕТО
7. Термінологічна група, що позначає поняття, які регламентують морську діяльність, наприклад <i>code</i> – кодекс; <i>instrument</i> – документ; <i>tenor</i> – зміст документа.	22 ПЕТО
Разом:	247 ПЕТО

Відмінною рисою вправ даного комплексу є наявність у них опозиційних пар лексичних одиниць, схильних до міжмовної інтерференції, що дозволяє здобувачам вищої освіти морських вишів продуктивніше засвоювати диференційовані ознаки ПЕТО.

Добір псевдоеквівалентної термінології, її структурування і типологічна організація, а також комплекс вправ становлять методично обумовлений інструментарій навчання спеціальній лексичній компетенції фахівців морських спеціальностей.

Висновки. Важливим компонентом іншомовної професійної комунікативної компетенції морського фахівця є спеціальна лексична компетенція, яка представляє собою сукупність лінгвістичних знань про спеціальні лексичні одиниці, мовні і речові навички, комунікативні уміння, здібності та готовність їх використовувати в різних ситуаціях професійного спілкування.

Змістовним компонентом спеціальної лексичної компетенції є псевдоеквівалентні терміни, які представляють собою пари слів двох мов (морської англійської і української), схожих у плані вираження, але цілком або частково незбіжних у плані змісту. Такі терміни викликають труднощі лексичного засвоєння.

Ефективність навчання студентів морських вишів СЛК підвищується за умови урахування науково обґрунтованих критеріїв до добору псевдоеквівалентних термінологічних одиниць МАМ. Використання логіко-схематичних орієнтирів у виді семантичних мереж, що представляють собою оптимальний варіант організації псевдоеквівалентних термінів, сприяє впорядкуванню і визначенню залежностей між ПЕТО тематичних груп професійно значущого тезауруса.

Послідовність типів вправ розробленого комплексу співвідноситься з етапами оволодіння лексикою: від рецептивного володіння, до творчого, де термін включається в усі види мовної діяльності, що забезпечує високий рівень сформованості СЛК здобувачів вищої освіти морських вишів.

Навчальний словник псевдоеквівалентних термінів виступає в якості ефективного додаткового засобу навчання спеціальній лексичній компетенції і самостійної роботи студентів по засвоєнню псевдоеквівалентної лексики МАМ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Burns R.H., Bateman S., Peter, Lehr (2008), "Lloyd's MIU Handbook of Maritime Security 1st Edition", Auerbach Publications, 404 p.
2. "Sea Trade journal", available at: <https://www.globaltrademag.com/tag/sea-trade/> (accessed 6 April 2020).
3. "Sea Technology journal", available at: <https://sea-technology.com/> (accessed 6 April 2020).
4. Swindells N.S. (1997), "Glossary of Maritime Technology", Institute of Marine Engineers, London, 405 p.
5. Tuck A. (2018), "Oxford Dictionary of Business English Oxford", Oxford University Press, 1922 p.
6. Kemp P. (1976), "The Oxford Companion to Ships and the Sea", Oxford University Press, 956 p.
7. Мироренко Е.В. Методическая типология псевдоеквивалентной терминологии морского английского языка как основа формирования специальной лексической компетенции будущих судоводителей / Е.В. Мироренко // Вестник ПГЛУ. – 2011. – №3. – С.311–315.
8. Алексеева Л.Е. Методика обучения профессионально ориентированному языку Курс лекций: методическое пособие / Л.Е. Алексеева. – СПб.: Фил. фак-т СПбГУ, 2007. – 136 с.
9. Власова М.А. Содержание комплекса упражнений для обучения многоязычной коммуникативной компетенции / М.А. Власова // Вестник ПГЛУ. – 2011. – №1. – С. 259–263.
10. Tanaka S. (2012) "New Directions in L2 Lexical Development", *Vocabulary Learning and Instruction*, Issue 1, Vol.1, pp. 1–9.
11. Бялик В.Д. Структурно-семантические особенности и мотивированность научно-технических терминов в современном английском языке (на материале терминологии вычислительной техники): дис. ... канд. филол. наук 10.02.04/ Бялик Василий Дмитриевич. – К., 1985. – 195 с.
12. Данилова С.В., Сапунова О.В., Кузьмин В.Е., Синт-Николаас Р. Focus on Shiphandling. Деловые темы для учащихся судоводительской специальности: учеб. пособие / С.В. Данилова, О.В. Сапунова, В.Е. Кузьмина, Р. Синт-Николаас. – СПб.: Изд-во ГМА им. адм. С.О. Макарова, 2010. – 68 с.

REFERENCES

1. Burns R.H., Bateman S., Peter, Lehr (2008), "Lloyd's MIU Handbook of Maritime Security 1st Edition", Auerbach Publications, 404 p.
2. "Sea Trade journal", available at: <https://www.globaltrademag.com/tag/sea-trade/> (accessed 6 April 2020).
3. "Sea Technology journal", available at: <https://sea-technology.com/> (accessed 6 April 2020).

4. Swindells N.S. (1997), "Glossary of Maritime Technology", Institute of Marine Engineers, London, 405 p
5. Tuck A. (2018), "Oxford Dictionary of Business English Oxford", Oxford University Press, 1922 p.
6. Kemp P. (1976), "The Oxford Companion to Ships and the Sea", Oxford University Press, 956 p.
7. Miorenko E.V. (2011), "Metodicheskaya tipologiya psevdokvivalentnoi terminologii morskogo angliiskogo yazyka kak osnova formirovaniya spetsial'noi leksicheskoi kompetentsii budushchikh sudovoditelei" [Methodological typology of pseudo-equivalent terminology of marine English as the basis for the formation of special lexical competence of future navigators], *Bulletin of PSLU*, No 3, pp .311–315.
8. Alekseeva L.E. (2007), "Metodika obucheniya professional'noorientirovannomu azyku Kurs leksii: metodicheskoe posobie" [Methods of teaching a professionally oriented language Lecture course: methodological manual], St. Petersburg, 136 p.
9. Vlasova M.A. (2011), "Soderzhanie kompleksa uprazhnenii dly aobucheniya amnogoyazychnoi kommunikativnoi kompetentsii" [The content of a set of exercises for teaching multilingual communicative competence], *Bulletin of PSLU*, No.1, pp. 259–263.
10. Tanaka S. (2012) "New Directions in L2 Lexical Development", *Vocabulary Learning and Instruction*, Issue 1, Vol. 1, pp. 1–9.
11. Byalik V.D. (1985), *Structural – semantic features and motivation of scientific and technical terms in modern English (based on the terminology of computer technology): dissertation*, Kiev, 195 p.
12. Danilova S.V., Sapunova O.V., Kuz'min V.E. and Sint-Nikolaas P. (2010), "Focus on Shiphhandling. Delovye temy dlya uchashchikhsya sudovoditel'skoi spetsial'nosti: ucheb. Posobie" [Focus on Shiphhandling. Business topics for students of the navigational speciality: textbook. allowance], Izd-vo GMA, St. Petersburg, 68 p.

Зайцева Д.А., Рябчук И.А., Леонтьева И.А., Строенко Н.Г.
ОБУЧЕНИЕ СТУДЕНТОВ МОРСКИХ ВУЗОВ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ПО
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ

В отечественной методике обучения иностранным языкам постоянно осуществляется поиск решения актуальных проблем обучения студентов вузов морского профиля морскому английскому языку. Можно утверждать, что в последние десятилетия в научном лингводидактическом направлении обучения английскому языку для специальных целей (English for specific purposes) сформировалась отдельная самостоятельная отрасль - обучение морскому английскому языку.

Однако считать, что все проблемы обучения морскому английскому языку исследованы в полной мере, не представляется возможным. Остаются без окончательного решения частные проблемы методики обучения морскому английскому языку. При этом многие из них, которые находятся на поверхности, в целом рассмотрены, хотя и с разной степенью детальности. Существуют объективные трудности овладения коммуникативной компетенцией морского английского языка, которые носят скрытый характер. К таким проблемам относится проблема обучения лексической компетенции, точнее сказать – неординарному варианту лексической компетенции – специальной лексической компетенции, основанной на владении специальными элементами лексики морского английского языка – псевдоэквивалентными терминологическими единицами. Трудности восприятия и продуцирования псевдоэквивалентных терминологических единиц заключаются в том, что в морском английском языке они имеют совершенно другое значение, чем в общелитературном языке, но из-за сходства по форме с общеупотребительными лексическими единицами термины часто ошибочно принимаются за интернационализмы.

Псевдоэквивалентная лексика в методическом аспекте представляет актуальную теоретическую проблему, а в практике преподавания является скрытой трудностью для овладения лексической компетенцией студентами и трудностью обучения морскому английскому со стороны педагога.

В статье обосновано предлагаются методические решения, направленные на совершенствование уровня владения студентами морским английским языком, в том числе скорректированный применительно к обучению специальной лексической компетенции методический алгоритм презентации псевдоэквивалентных лексических единиц. Обучение специальной лексической компетенции на основе псевдоэквивалентной терминологии получило всестороннее теоретическое обоснование. Предложено серии учебных упражнений, которые в лингводидактических целях объединены в комплекс. Презентация псевдоэквивалентных лексических единиц, распределенных на семь тематических групп, осуществляется в виде тематических блоков на основе семантических сетей.

Ключевые слова: *морской английский язык, специальные лингвистические компетенции, псевдоэквивалентная лексика, семантическая сеть, терминологическая единица, английский язык для специальных целей.*

**D. Zaitzeva, I. Ryabchuk, I. Leontieva, N. Stroenko,
LANGUAGES STUDY OF MARINE HIGHER EDUCATION STUDENTS IN MARINE
ENGLISH**

In the domestic methodology of teaching foreign languages, the search for solutions to urgent problems of teaching students of higher educational institutions of a maritime profile of marine English is constantly being carried out. It can be argued that in recent decades in the scientific linguodidactic direction of teaching English for specific purposes (English for specific purposes), a separate independent branch has been formed - teaching marine English.

However, it is not possible to assume that all the problems of teaching Maritime English have been fully investigated. Particular problems of the methodology of teaching Maritime English remain without a final solution. At the same time, many of them that are on the surface have been generally considered, albeit with varying degrees of detail. There are objective difficulties in mastering the communicative competence of the Maritime English language, which are latent. Such problems include the problem of teaching lexical competence, more precisely, an extraordinary version of lexical competence - a special lexical competence based on the possession of special elements of the vocabulary of the Maritime English language - pseudo-equivalent terminological units. Difficulties in the perception and production of pseudo-equivalent terminological units lie in the fact that in Maritime English they have a completely different meaning than in general literary language, but due to the similarity in form with commonly used lexical units, terms are often mistaken for internationalisms. Pseudo-equivalent vocabulary in the methodological aspect is an urgent theoretical problem, and in teaching practice it is a hidden difficulty for students to acquire lexical competence and the difficulty of teaching Maritime English on the part of a teacher.

The article substantiates methodological solutions aimed at improving the level of students' proficiency in maritime English, including the methodical algorithm for the presentation of pseudo-equivalent lexical units, adjusted for teaching special lexical competence. Teaching special lexical competence based on pseudo-equivalent terminology received a comprehensive theoretical foundation. A series of educational exercises is proposed, which are combined into a complex for linguodidactic purposes. The presentation of pseudo-equivalent lexical units, divided into seven thematic groups, is carried out in the form of thematic blocks based on semantic networks.

Keywords: *marine English, special linguistic competencies, pseudo-equivalent vocabulary, semantic network, terminological unit, language for specific purposes.*